

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Tdo/51/2024
Identifikačné číslo spisu:	4422010693
Dátum vydania rozhodnutia:	30.04.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Kostolanská
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4422010693.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Jany Kostolanskej a členov JUDr. Petra Kaňu a JUDr. Jozefa Šutku, na neverejnom zasadnutí konanom 30. apríla 2025 v Bratislave, v trestnej veci obvineného J. D. pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a s poukazom na § 47 ods. 2 Trestného zákona a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, o dovolaní obvineného J. D. proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo 17. októbra 2023, sp. zn. 1To/100/2023, takto

rozhodol:

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku sa dovolanie obvineného J. D. o d m i e t a.

Odôvodnenie

Okresný súd Nové Zámky (ďalej len „súd I. stupňa“) rozsudkom z 15. júna 2023, sp. zn. 4T/63/2022, uznal obvineného J. D. (ďalej len „obvinený“) za vinného pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a s poukazom na § 47 ods. 2 Trestného zákona a § 437 ods. 5 Trestného zákona a prečin výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, na tom skutkovom základe, že

31. júla 2022 v čase asi o 21.30 hod. v X. B. na Ulici Y., v lokalite V. H., súc pod vplyvom alkoholu, prišiel k poškodenému K. Z., nar. X. C. XXXX, trvale bytom X., Y. ulica č. XXXX/XX tak, že pristúpil k lavičke nachádzajúcej sa pri tam vystavenom vlakovom rušni, na ktorej sedel poškodený K. Z. spolu s priateľkou obžalovaného J. D., C. D., nar. X. H. XXXX, trvale bytom Brno, Česká republika, kde poškodenému K. Z. povedal: „...mal si na to hodinu, daj mi buď cigarety alebo peniaze“, čo poškodený K. Z. odmietol, následne všetci traja vstali a išli smerom k prvému mostu, kde obžalovaný J. D. vybral z igelitovej tašky, ktorú mal pri sebe sklenenú fľašu, najmenej trikrát ňou udrel poškodeného K. Z. do oblasti hlavy, v bezprostrednej blízkosti C. D. a náhodných okoloidúcich dvoch dospelých osôb, následkom čoho poškodený K. Z. padol na zem, upadol na chvíľku do bezvedomia, čo využil obžalovaný J. D. a poškodenému K. Z. ležiacemu na zemi, v prítomnosti C. D., vybral z batoha peňaženku, z ktorej odcudzil stravný lístok v sume 5 eur, peňaženku bez stravného lístka mu vrátil späť a zároveň mu odcudzil aj mobilný telefón značky Samsung SM-G-130 HV, čiernostriebovej farby,

ktorý si ponechal a následne rýchlym krokom ušiel spolu s C. D. smerom k železničnej stanici, avšak C. D., ktorá nesúhlasila s takýmto konaním obžalovaného, zobrala od obžalovaného mobilný telefón, vrátila sa k na zemi ležiacemu poškodenému K. Z. a telefón mu v prítomnosti dvoch náhodných okoloidúcich svedkov vrátila, ktorým konaním spôsobil poškodenému K. Z., narodenému XX.XX.XXXX, trvale bytom X., Y. ulica č. XXXX/XX odcudzením stravného lístka škodu vo výške 5 eur, odcudzením mobilného telefónu škodu vo výške 15 eur a spôsobil mu zranenia, a to krvný výron v oblasti čela, zlomeninu čelovej kosti klenby lebečnej až k stropu ľavej očnice, kožné odreniny a masívny opuch v oblasti ľavého oka, mierny epidurálny hematóm v čelovej oblasti vpravo, hemoragicko-kontúzne zmeny v čelovo-spánkovej oblasti vľavo s akútnym subarachnoidálnym zakrvácaním, ktoré zranenia si vyžiadali jeho hospitalizáciu na Oddelení úrazovej chirurgie vo Fakultnej nemocnici s poliklinikou Nové Zámky od 31. júla 2022 do 8. augusta 2022 a dobu liečenia a práceneschopnosti viac ako 7 dní a menej ako 42 dní, počas ktorej bol obmedzovaný v obvyklom spôsobe života bolesťou hlavy v mieste poranení a zmeneným výzorom tváre a takéhoto konania sa dopustil napriek tomu, že bol právoplatne odsúdený

- rozsudkom Okresného súdu Poprad z 10. januára 2002, sp. zn. 5T/219/2001 v nadväznosti na uznesenie Krajského súdu v Prešove z 18. júla 2002, sp. zn. 3To/77/02 pre trestný čin lúpeže podľa § 234 ods. 1 Trestného zákona č. 140/1961 Zb. v znení neskorších predpisov a iné, za čo mu bol uložený úhrnný nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 3 roky so zaradením na výkon uloženého trestu do I. nápravnovýchovej skupiny, z ktorej bol preradený do II. nápravnovýchovej skupiny, ktorý trest vykonal 23. augusta 2005 a

- rozsudkom Okresného súdu Poprad z 2. novembra 2015, sp. zn. 6T/55/2015, právoplatným 4. novembra 2015 pre zločin lúpeže podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, za čo mu bol uložený nepodmienečný trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov so zaradením na výkon uloženého trestu do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia, ktorý trest vykonal 23. januára 2022, a ktoré odsúdenia nie sú zahladené.

Za to súd I. stupňa obvinenému podľa § 188 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 47 ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 437 ods. 5 Trestného zákona, § 41 ods. 1 Trestného zákona uložil úhrnný trest odňatia slobody v trvaní 25 rokov na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 4 Trestného zákona zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Zároveň mu podľa § 73 ods. 2 písm. d), ods. 5 Trestného zákona s poukazom na § 74 ods. 1 Trestného zákona uložil ochranné protialkoholické liečenie ústavnou formou a podľa § 76 ods. 2 Trestného zákona s poukazom na § 78 ods. 1 Trestného zákona ochranný dohľad v trvaní 2 roky. Podľa § 287 ods. 1 Trestného poriadku mu uložil povinnosť nahradiť poškodeným Všeobecnej zdravotnej poisťovni, a. s. škodu vo výške 1.269,27 eur, K. Z. škodu titulom bolestného a odcudzenia vo výške 5.091,20 eur a Sociálnej poisťovni škodu vo výške 69,20 eur.

Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“) odvolania prokurátora Okresnej prokuratúry Nové Zámky a obvineného uznesením zo 17. októbra 2023, sp. zn. 1To/100/2023 podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Proti tomuto uzneseniu podal obvinený dovolanie prostredníctvom obhajcu JUDr. Marcela Habrmana, advokáta v Nových Zámkoch, doručené súdu I. stupňa 18. júna 2024 a podané z dovolacích dôvodov uvedených v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g), písm. i) Trestného poriadku.

V odôvodnení dovolania uviedol, že jeho odsúdenie bolo založené najmä na výpovedi svedkyne C. D., s ktorou sa súd stotožnil, čo považuje za nesprávne, nedôvodné a nedostatočné, pretože má o jej výpovedi závažné pochybnosti.

Ďalej namietal, že súdy neprihliadli na jeho návrh na nariadenie vyšetrenia duševného stavu svedkyne D., ktorý odmietli vykonať napriek tomu, že pri výpovedi na hlavnom pojednávaní nebola schopná zreprodukovať svoju výpoveď z prípravného konania, v rámci ktorej uviedla, že veľa pije a pila aj v deň skutku, čo potvrdili svedkovia H. P., H. F. a poškodený K. Z.. Uvedený dôkaz bol zásadný pre preukázanie jeho nevinu a jeho nevykonaním došlo k zásadnému porušeniu jeho práva na obhajobu a k odopretiu možnosti náležite sa brániť v trestnom konaní.

Rozhodnutia súdu I. stupňa a odvolacieho súdu boli podľa názoru obvineného opreté o neúplné dôkazy, následkom čoho bolo dokazovanie vykonané nezákonným spôsobom.

Obvinený tiež namietal, že v konaní nebolo preukázané, že skutok bol spáchaný tak, ako je uvedený v skutkovej vete, pričom bol nesprávne právne posúdený ako lúpež. Priznal sa, že udel poškodeného sklenenou fľašou do hlavy, avšak neolúpil ho. Jediný svedok, ktorý ho zo spáchania trestného činu lúpeže usvedčoval, bola svedkyňa D..

Zároveň obvinený v dovolaní poukázal na podstatné rozpory vo výpovediach poškodeného Z., ktorý v prípravnom konaní uviedol, že mu z peňaženky nič nechýba, na hlavnom pojednávaní uviedol, že mu obvinený vzal stravný lístok, pričom súd nevzal do úvahy, že poškodený bol po údere dezorientovaný.

Rozopry vo výpovediach vzhliadol obvinený aj vo výpovediach poškodeného Z. a svedkov, keď poškodený uviedol, že peňaženku mu vrátili späť do batohu a myslí si, že to bola D., svedok P. uviedol, že poškodený mal pri sebe peňaženku, mobilný telefón a batoh a peňaženku si vytiahol z vrečka nohavíc a ostatní svedkovia potvrdili, že mobilný telefón vracala poškodenému D. do ruky. V trestnom konaní však nebolo predmetom dokazovania kto vzal poškodenému mobilný telefón, súd sa v tomto smere iba stotožnil s výpoveďou svedkyne D..

Uvedené rozpory neboli odstránené ani znaleckým posudkom znalca RNDr. A. Z., ktorý nepreukázal, že práve obvinený mal vybrať peňaženku z batohu poškodeného a vybrať z nej stravný lístok, či vziať mobilný telefón. Zároveň bola na peňaženke zistená kombinácia DNA profilov - zo steru z vonkajšej plochy kombinácie DNA profilu obvineného ako minoritného prispievateľa a poškodeného ako majoritného prispievateľa a zo sterov z priehradiek peňaženky bola zistená kombinácia DNA poškodeného ako majoritného prispievateľa a neinterpretovateľnej prímеси DNA znakov. DNA profil obvineného bol tak iba na vonkajšej ploche peňaženky, pričom znalec vo výpovedi potvrdil, že biologický materiál sa tam mohol preniesť podaním ruky a následným dotykom predmetu. Súd nevzal do úvahy, že z prepisu kamerových záznamov vyplýva, že sa s poškodeným objal a došlo medzi nimi viackrát k fyzickému kontaktu. Nebolo tak možné jednoznačne určiť, kedy došlo k prenosu DNA.

Záver súdu, že motívom jeho konania mali byť peniaze, ktoré mu poškodený predtým odmietol dať, považuje za domnienku a má za to, že v konaní došlo k porušeniu zásady prezumpcie neviny, z ktorej vyplýva aj princíp in dubio pro reo, keďže musí byť jednoznačne zistené a preukázané, že sa skutok stal a spáchal ho obvinený, k čomu v tomto konaní nedošlo. Vznikol tak nesúlad medzi skutkovými zisteniami a právnymi závermi.

V závere svojho dovolania obvinený namietal nesprávne právne posúdenie skutku ako trestného činu lúpeže a s tým súvisiace uloženie výnimočného trestu odňatia slobody na 25 rokov podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona.

Na základe uvedených skutočností obvinený navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) podľa § 386 ods. 2 Trestného poriadku napadnuté uznesenie odvolacieho súdu zo 17. októbra 2023, sp. zn. 1To/100/2023 a rozsudok súdu I. stupňa z 15. júna 2023, sp. zn. 4T/63/2022 zrušil, ako aj ďalšie rozhodnutia na ne obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad.

Prokurátor Okresnej prokuratúry Nové Zámky (ďalej len „prokurátor“) sa k dovolaniu obvineného vyjadril v podaní doručenom súdu I. stupňa 17. júla 2024.

Ohľadom dovolacieho dôvodu upraveného v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku uviedol, že právo obvineného nebolo v žiadnom štádiu predmetného trestného konania zásadným spôsobom porušené. Obvinený a jeho obhajkyňa navrhli pri preštudovaní vyšetrovacieho spisu doplnenie dokazovania, konkrétne konfrontácie medzi ním a svedkyňou D. a medzi ním a poškodeným Z.. O predmetných návrhoch bolo riadne podľa § 208 ods. 1, ods. 2 Trestného poriadku rozhodnuté. Obvinený počas konania na súde I. stupňa využil svoje právo nevypovedať, a o jeho návrhu na

nariadenie skúmania duševného stavu svedkyne D. bolo riadne rozhodnuté. Súd I. stupňa ako aj odvolací súd sa všetkými skutočnosťami v dostatočnom rozsahu zaoberali.

Pokiaľ ide o dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku prokurátor uviedol, že dokazovanie bolo vykonané v potrebnom rozsahu, vykonané dôkazy boli získané zákonným spôsobom, boli dôsledne vyhodnotené, dôkaz navrhnutý obhajobou bol podľa § 150 Trestného poriadku zákonným spôsobom odmietnutý. K naplneniu predmetného dovolacieho dôvodu tak nedošlo.

Námietky obvineného subsumované pod dovolací dôvod upravený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nie sú podľa prokurátora takého charakteru, ktoré by jeho postavenie zásadne ovplyvnilo, pričom sa týmito skutočnosťami zaoberal už súd I. stupňa a aj odvolací súd. Označili ich za neopodstatnené, a zistený skutkový stav súdmi nižších stupňov za správne posúdený, pretože spáchaný skutok vykazuje všetky zákonné znaky zločinu lúpeže podľa § 188 ods. 1, ods. 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom a § 138 písm. a) Trestného zákona a s poukazom na § 47 ods. 2 Trestného zákona a § 437 ods. 5 Trestného zákona v súbehu s prečinom výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a) Trestného zákona, a všetky použité hmotnoprávne ustanovenia sú v súlade so zákonom. Nedošlo tak k nesprávnemu právnemu posúdeniu zisteného skutku a ani k nesprávnemu použitiu iného hmotnoprávneho ustanovenia. Obvinený nebol uznaný za vinného z prísnejšieho trestného činu, ale z trestného činu ktorého zákonné znaky napĺňali jeho úmyselné protiprávne konanie, preto ani k naplneniu tohto dovolacieho dôvodu nedošlo. Zároveň zastáva prokurátor názor, že k porušeniu princípov prezumpcie nevinu a in dubio pro reo v tejto trestnej veci nedošlo.

Uviedol tiež, že odsúdenie obvineného nebolo založené len, alebo najmä na výpovedi svedkyne D., ale aj na ďalších dôkazoch, ktoré súd I. stupňa a odvolací súd vyhodnotili v zmysle zásad trestného konania, skutkový stav bol zistený v dostatočnom rozsahu o ktorom nie sú dôvodné pochybnosti, oba konajúce súdy hodnotili dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností jednotlivo i v ich súhrne a dospeli k správne právnemu posúdeniu skutku, pričom použili správne procesné ustanovenia a v ich konaní nedošlo k žiadnemu porušeniu práva obvineného na obhajobu. Nemožno sa tak stotožniť s názorom obvineného o jeho nevine, prípadne miernejšej právnej kvalifikácii skutku v nadväznosti na použitie iných hmotnoprávnych ustanovení v jeho prospech. Rozpory namietané v dovolaní boli už súčasťou záverečnej reči obhajoby na súde I. stupňa a aj odvolania obvineného.

Spisový materiál bol spolu s dovolaním obvineného a vyjadrením prokurátora predložený dovolaciemu súdu na rozhodnutie 8. augusta 2024.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Trestného poriadku) pred vydaním rozhodnutia o dovolaní skúmal procesné podmienky pre jeho podanie a zistil, že dovolanie proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné [§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h) Trestného poriadku], bolo podané oprávnenou osobou [§ 369 ods. 2 písm. b) Trestného poriadku], v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Trestného poriadku) a na zákonom určenom mieste (§ 370 ods. 3 Trestného poriadku). Konštatuje súčasne, že dovolanie obvineného spĺňa podmienky uvedené v § 372 a § 373 Trestného poriadku, ako aj obsahové náležitosti uvedené v § 374 Trestného poriadku. Po vykonaní takto vymedzeného formálneho prieskumu podaného dovolania obvineného však dovolací súd zistil, že je potrebné ho odmietnuť, pretože nie je dôvodné.

Dovolací súd primárne pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý nie je určený na nápravu akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších. Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená, preto predstavuje výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorá je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú z tohto dôvodu striktné obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia.

Dovolací súd tiež zdôrazňuje, že v zmysle § 385 ods. 1 Trestného poriadku je viazaný dovolacími

dôvodmi, ktoré sú v dovolaní uvedené, pričom táto viazanosť sa týka vymedzenia chýb vytýkaných napadnutému rozhodnutiu a konaniu, ktoré mu predchádzalo (§ 374 ods. 1 Trestného poriadku) a nie právnych dôvodov dovolania v ňom uvedených v súlade s § 374 ods. 2 Trestného poriadku z hľadiska ich hodnotenia podľa § 371 Trestného poriadku (R 120/2012). S ohľadom na povahu dovolacieho konania, ktoré je ako návrhové konanie vždy podmienené návrhom oprávnenej osoby znalej práva - minister spravodlivosti, generálny prokurátor, obhajca v mene obvineného, dovolací súd je viazaný podaným návrhom do takej miery, že v rámci prieskumu dodržiavania zákonnosti nemôže ísť nad rámec návrhu a v ňom špecifikovaných dôvodov dovolania (§ 385 Trestného poriadku).

Obvinený v dovolaní uplatnil dovolacie dôvody upravené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c), písm. g) a písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu.

K predmetnému dovolaciemu dôvodu je potrebné uviesť, že konštantná judikatúra dovolacieho súdu právo na obhajobu v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku chápe ako vytvorenie podmienok pre plné uplatnenie procesných práv obvineného a jeho obhajcu, a zákonný postup pri reakcii orgánov činných v trestnom konaní (ďalej len „OČTK“) a súdov na uplatnenie každého obhajovacieho práva. Právo na obhajobu garantované čl. 6 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ako aj čl. 50 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky nachádza svoj odraz v celom rade ustanovení Trestného poriadku upravujúcich jednotlivé čiastkové obhajovacie práva obvineného v rôznych štádiách trestného konania. Prípadné porušenie len niektorého z nich, pokiaľ sa to zásadným spôsobom neprejaví na postavení obvineného v trestnom konaní, samo o sebe nezakladá dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. Z dikcie citovaného ustanovenia je zrejmé, že len porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom je spôsobilé naplniť tento dovolací dôvod. Zásadným porušením práva na obhajobu dochádza najmä v konaní, v ktorom obvinený nemal obhajcu, hoci v jeho trestnej veci boli splnené dôvody povinnej obhajoby (R 116/2014). Prípadné porušenie musí mať vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu podstatný vplyv na výsledok konania, teda na rozhodnutie vo veci samej. Výnimočne môže ísť aj o porušenie iných obhajovacích práv obvineného, ktorých porušenie sa prejaví na jeho postavení zásadným spôsobom.

Obvinený v dovolaní namietal nevykonanie ním navrhovaného dôkazu, konkrétne návrhu na nariadenie vyšetrenia duševného stavu svedkyne D., pričom tvrdil, že sa súdy s odmietnutím jeho návrhu nijako nevyposiadali.

Dovolací súd v tomto smere poukazuje na ustálenú judikatúru, podľa ktorej za porušenie práva na obhajobu podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nemožno považovať voľbu použitých dôkazných prostriedkov pri plnení povinnosti podľa § 2 ods. 10 Trestného poriadku, resp. uplatnení oprávnenia podľa § 2 ods. 11 Trestného poriadku. Ak by záver OČTK alebo súdu urobený v zmysle § 2 ods. 12 Trestného poriadku o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku, odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku, ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je posudzovanie právnych otázok, a nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu (R 7/2011).

Je tiež potrebné uviesť, že ak obvinený v rámci práva na obhajobu navrhuje dôkazy, potom je povinnosťou OČTK a súdu zaoberať sa každým takýmto návrhom, a najneskôr pred meritórnym rozhodnutím o návrhu rozhodnúť tak, že mu vyhovie, alebo ho odmietne, pričom vyhlásenie procesnej strany o tom, že nemá návrhy na doplnenie dokazovania v záverečnej fáze súdneho konania je konečným prejavom strany o disponovaní s právom na navrhovanie doplnenia dokazovania, a v prípade pred tým uplatnených návrhov na doplnenie dokazovania jednoznačným prejavom, že na pôvodných návrhoch na doplnenie dokazovania procesná strana netrvá a teda, že ich berie späť. Rešpektovanie

takto prejavenej vôle strany súdom nemožno považovať za porušenie práva na obhajobu zásadným spôsobom v zmysle § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (R 116/2014).

V zmysle vyššie uvedeného dovolací súd odkazuje na odôvodnenie rozsudku súdu I. stupňa v ktorom je konštatované, že dôkaz navrhnutý obvineným spočívajúci v skúmaní duševného stavu svedkyne D. bol súdom odmietnutý z dôvodu, že jeho vykonanie nepovažoval za potrebné, keďže nebolo nijako preukázané, že by bola u nej pochybnosť správne vnímať a reprodukovat' prežité udalosti. Je tak zrejmé, že s návrhom obvineného na vykonanie dôkazu sa súd zaoberal, jeho vykonanie odmietol, pričom tento svoj postup riadne odôvodnil. Je tak nutné konštatovať, že námietka obvineného sa nezakladá na pravde.

Čo sa týka námietky obvineného ohľadom nedostatočného odôvodnenia rozhodnutí súdov, súd I. stupňa a odvolací súd sa s námietkami obvineného v odôvodnení svojich rozhodnutí vysporiadali v dostačujúcej miere, súd I. stupňa reagoval na obvineným namietané rozpory vo výpovediach aj na alternatívu, že DNA profil obvineného sa mohol dostať na peňaženku poškodeného oterom. Zároveň je potrebné uviesť, že z odôvodnení rozhodnutí súdov nižších stupňov je zrejmé, ktoré skutočnosti vzali za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opreli a akými úvahami sa spravovali pri hodnotení vykonaných dôkazov, rovnako tak sa vyrovnali s obhajobou obvineného a odôvodnili prečo nevyhoveli jeho návrhu na vykonanie dôkazu (§ 168 ods. 1 Trestného poriadku). Námietka obvineného, že súdy svoje rozhodnutia dostatočne neodôvodnili a nevysporiadali sa s jeho námietkami, sa nezakladá tak na pravde.

Zároveň považuje dovolací súd za potrebné k predmetnému dovolaciemu dôvodu uviesť, že obvinený bol počas celého trestného konania zastúpený obhajcom, s ktorým mali plne zaručenú realizáciu im svedčiacich obhajobných práv tak, ako to predpokladajú dotknuté ustanovenia Trestného poriadku (R 7/2011).

S odkazom na vyššie uvedené úvahy dovolací súd konštatuje, že námietky obvineného neboli spôsobilé naplniť dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak rozhodnutie je založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Dovolací dôvod upravený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku možno úspešne uplatniť v prípadoch, keď je rozhodnutie súdu založené na dôkazoch, ktoré neboli na hlavnom pojednávaní vykonané zákonným spôsobom. Skutočnosť, že rozhodnutie je založené na dôkazoch vykonaných v rozpore so zákonom musí byť z obsahu spisu zrejmá, a porušenie zákona by malo svojou povahou a závažnosťou zodpovedať porušeniu práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 dohovoru, čomu napokon zodpovedá i samotná povaha dovolania ako mimoriadneho (nie ďalšieho riadneho) opravného prostriedku. Z uvedeného vyplýva záver, že nesprávny procesný postup súdu pri vykonávaní dôkazov môže byť dovolacím dôvodom v zmysle § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku iba vtedy ak má, resp. mal negatívny dopad na práva obvineného. Ak sa nepreukážu takéto účinky nesprávneho procesného postupu pri vykonávaní dôkazov, nemožno hovoriť o naplnení tohto dovolacieho dôvodu, a to aj so zreteľom na to, že k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces v zmysle čl. 6 ods. 1, ods. 3 písm. d) dohovoru by mohlo dôjsť len vtedy, ak by odsúdenie bolo založené výlučne alebo v rozhodujúcej miere (solely or to a decisive extent) na dôkazoch získaných nezákonným spôsobom (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 2. februára 2010, č. 36110/03 vo veci Mariana Marinescu proti Rumunsku, rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva z 26. januára 2010, č. 25585/02 vo veci Emen proti Turecku a R 24/2020).

Obvinený v dovolaní namietal, že rozhodnutia súdu I. stupňa a odvolacieho súdu sú opreté o neúplné dôkazy, následkom čoho nebolo dokazovanie vykonané zákonným spôsobom, nekonkretizoval však v čom má spočívať nezákonnosť vykonaného dokazovania, ako to predpokladá predmetný dovolací dôvod, namietal iba skutkové zistenia a hodnotenia dôkazov súdmi, z čoho odvodzoval ich nezákonné vykonanie.

Ku skutkovým námietkam sa dovolací súd vyjadrí v rámci dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku a čo sa týka hodnotenia dôkazov, prostredníctvom dovolacieho dôvodu nemožno úspešne napadnúť informatívnu hodnotu dôkazu, resp. spôsob jeho vyhodnotenia súdom. Právo na spravodlivý proces nezahŕňa nárok strany, aby súd akceptoval jej právne názory, dôkazné návrhy alebo hodnotenie dôkazov. Námietky obvineným vytýkané tak neboli spôsobilé naplniť dovolací dôvod upravený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. g) Trestného poriadku.

Podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku dovolanie možno podať, ak je rozhodnutie založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia; správnosť a úplnosť zisteného skutku však dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

Dovolací súd považuje za nevyhnutné v prvom rade k predmetnému dovolaciemu dôvodu uviesť, že pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii dovolacieho dôvodu podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku je vždy viazaný konečnými skutkovými zisteniami, ktoré vo veci urobili súdy nižších stupňov, teda dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia, pretože tieto nemôže meniť ani dopĺňať (to neplatí pre dovolanie ministra spravodlivosti podaného podľa § 371 ods. 3 Trestného poriadku). Vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdom I. stupňa a odvolacím súdom, ktorý je vyjadrený v skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nie námietky skutkové. Za skutkové námietky sa pritom považujú tie, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania, prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov. Dovolací súd nemôže posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení aj preto, že nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania sa uskutočňuje v konaní pred súdom I. stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňať a korigovať len odvolací súd (v zmysle druhej vety § 317 ods. 1 Trestného poriadku však nie obligatórne). Dovolací súd tak nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutí súdu druhého stupňa (R 47/2014).

Obvinený konkrétne namietal, že v konaní nebolo preukázané, že skutok bol spáchaný tak, ako je uvedený v skutkovej vete, pretože poškodeného neolúpil, nesprávne právne posúdenie skutku ako trestného činu lúpeže a s tým súvisiace uloženie výnimočného trestu odňatia slobody vo výmere 25 rokov podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona, porušenie zásady prezumpcie neviny a z nej vyplývajúci princíp in dubio pro reo, keďže došlo k nesúladu medzi skutkovými zisteniami a právnymi závermi súdu a záver súdu o motíve jeho konania.

Dovolací súd v zmysle už uvedeného konštatuje, že na podklade predmetného dovolacieho dôvodu je oprávnený v dovolacom konaní preskúmať iba to, či skutok tak, ako bol ustálený súdmi v pôvodnom konaní (súdom I. stupňa a odvolacím súdom), ktorý nemôže dopĺňať ani meniť, napĺňa všetky znaky skutkovej podstaty trestného činu pod ktorý bol subsumovaný, pričom námietka obvineného v tomto smere bola vznesená iba proti posúdeniu spáchaného skutku ako trestného činu lúpeže, nie trestného činu výtržníctva. Do úvahy prichádzajú pri predmetnom dovolacom dôvode dve alternatívy - že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin, alebo že skutok nie je trestným činom.

Podľa § 188 ods. 1 Trestného zákona, kto proti inému použije násilie alebo hrozbu bezprostredného násillia v úmysle zmocniť sa cudzej veci, potrestá sa odňatím slobody na tri roky až osem rokov.

Podľa § 188 ods. 2 písm. c) Trestného zákona odňatím slobody na sedem rokov až dvanásť rokov sa páchatel potrestá, ak spácha čin uvedený v odseku 1 závažnejším spôsobom konania.

Podľa § 138 písm. a) Trestného zákona závažnejším spôsobom konania sa rozumie páchanie trestného činu so zbraňou okrem trestných činov úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, zabitia podľa § 147 a § 148, usmrtenia podľa § 149, ublíženia na zdraví podľa § 155, § 156 a § 157.

Podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku, ak súd odsudzuje páchatela za

dokonaný trestný čin úkladnej vraždy podľa § 144, vraždy podľa § 145, ublíženia na zdraví podľa § 155, nedovolenej výroby omamných a psychotropných látok, jedov alebo prekurzorov, ich držanie a obchodovanie s nimi podľa § 172 ods. 5, 6, 7 alebo 8, obchodovania s ľuďmi podľa § 179, zverenia dieťaťa do moci iného podľa § 180 ods. 2 alebo 3 alebo podľa § 181, brania rukojemníka podľa § 185, zavlečenia do cudziny podľa § 187, lúpeže podľa § 188, vydierania podľa § 189 ods. 2, 3 alebo 4, hrubého nátlaku podľa § 190 alebo § 191 ods. 2, 3 alebo 4, znásilnenia podľa § 199, sexuálneho násillia podľa § 200, sexuálneho zneužívania podľa § 201 ods. 2, 3 alebo 4, týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208, všeobecného ohrozenia podľa § 284, ohrozenia bezpečnosti vzdušného dopravného prostriedku a lode podľa § 291, zavlečenia vzdušného dopravného prostriedku do cudziny podľa § 293, založenia, zosnovania a podporovania zločineckej skupiny podľa § 296, založenia, zosnovania a podporovania teroristickej skupiny podľa § 297, teroru podľa § 313 alebo § 314, násilného prekročenia štátnej hranice podľa § 354 ods. 2, 3 alebo 4, prevádzachtva podľa § 355 ods. 3, 4 alebo 5, výroby detskej pornografie podľa § 368, genocidia podľa § 418, teroristického útoku podľa § 419, niektorých foriem účasti na terorizme podľa § 419b, financovania terorizmu podľa § 419c, cestovania na účel terorizmu podľa § 419d alebo neľudskosti podľa § 425, ktorý už bol za takéto trestné činy, hoci aj v štádiu pokusu, dvakrát potrestaný nepodmienečným trestom odňatia slobody, uloží mu trest odňatia slobody na doživotie, ak sú splnené podmienky uvedené v odseku 1 písm. a) a b); inak mu uloží trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov, ak tomu nebránia okolnosti hodné osobitného zreteľa. Súd však nemôže takému páchatel'ovi uložiť trest odňatia slobody pod dvadsať rokov.

Zo skutkovej vety ustálenej súdmi v pôvodnom konaní, ktorú dovolací súd v úvode tohto rozhodnutia citoval vyplýva, že obvinený pristúpil k poškodenému vybral z igelitovej tašky, ktorú mal pri sebe sklenenú fľašu, najmenej trikrát ňou udel poškodeného Z. do oblasti hlavy, následkom čoho poškodený padol na zem, upadol na chvíľku do bezvedomia, čo obvinený využil, vybral mu z batohu peňaženku, z ktorej odcudzil stravný lístok v sume 5 eur a mobilný telefón.

Obvinený tak vyššie špecifikovaným konaním naplnil skutkovú podstatu trestného činu lúpeže tak, že proti poškodenému použil násillie a zmocnil sa jeho vecí, pričom sa tohto konania dopustil so zbraňou (sklená fľaša). Rozhodnutia súdu I. stupňa a odvolacieho súdu sú tak založené na správnom právnom posúdení zisteného skutku a námietka obvineného je v tomto smere neopodstatnená.

Zároveň obvinený vo vzťahu k právnomu posúdeniu skutku namietal aj s tým súvisiace uloženie výnimočného trestu odňatia slobody vo výmere 25 rokov podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona. Ako už vyššie dovolací súd uviedol, zo skutkovej vety ustálenej súdmi nižších stupňov vyplýva, že obvinený použil násillie proti poškodenému v úmysle zmocniť sa jeho vecí, skutok bol tak súdmi správne právne posúdený ako lúpež, v súvislosti s čím súd správne postupoval podľa § 47 ods. 2 Trestného zákona pri ukladaní výnimočného trestu odňatia slobody na 25 rokov v súvislosti s jeho predchádzajúcimi dvomi právoplatnými odsúdeniami pre trestné činy právne kvalifikované ako lúpež, za ktoré mu boli uložené nepodmienečné tresty odňatia slobody špecifikované v skutkovej vete.

V súvislosti s námietkami, ohľadom nesprávneho právneho posúdenia spáchaného skutku, obvinený namietal aj porušenie zásady prezumpcie neviny a s ňou súvisiacim princípom in dubio pro reo. Vzhľadom na skutočnosť, že skutok bol správne právne posúdený a zistenie a preukázanie skutku nie je dovolací súd v rámci dovolacieho konania oprávnený skúmať a posudzovať, vyhodnotil tieto námietky obvineného ako neopodstatnené.

K námietke obvineného, že naplnenie motívu jeho konania je iba domnienkou súdu, dovolací súd uvádza, že motív je jedným zo znakov subjektívnej stránky trestného činu, ktorý musí byť vzhľadom na znenie skutkovej podstaty trestného činu lúpeže („...v úmysle zmocniť sa cudzej veci...“) v konaní preukázaný. Zároveň je však potrebné upriamiť pozornosť na judikát R 3/2011, podľa ktorého dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku nemôže byť naplnený s poukazom na to, že nebola v konaní vykonaným dokazovaním preukázaná subjektívna stránka trestného činu. Táto totiž predstavuje vnútorný vzťah páchatel'a k spáchanému trestnému činu, ktorý nie je možné skúmať priamo, ale len sprostredkovane, t. j. tak ako sa navonok prejavuje v jeho konaní, ktoré je napokon

obsahom skutkovej vety rozhodnutia, a ako už dovolací súd vyššie uviedol, dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok nie je určené na revíziu skutkových zistení, ktoré vo veci urobili súd I. stupňa a odvolací súd. Dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku preto nemôže byť naplnený tým, že v konaní nebola vykonaným dokazovaním preukázaná subjektívna stránka skutkovej podstaty toho ktorého trestného činu.

Obvinený ďalej v dovolaní namietal, že jeho odsúdenie bolo založené najmä na výpovedi svedkyne D., o ktorej sú závažné pochybnosti, rozpory vo výpovediach poškodeného a svedkov, ktoré neboli odstránené ani znaleckým posudkom a kamerové záznamy, ktoré súd nevzal do úvahy.

Dovolací súd v tomto smere upriamuje pozornosť na skutočnosť, že do práva na spravodlivý proces nepatrí právo strany v konaní, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi, návrhmi a hodnotením dôkazov. Právo na spravodlivý proces nezahŕňa ani právo na to, aby bola strana konania pred všeobecným súdom úspešná, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jej požiadavkami a právnymi názormi. Súd neporuší žiadne práva strany v konaní, ak si neosvojí ňou navrhnutý spôsob hodnotenia vykonaných dôkazov, a ak sa neriadi jej výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov. Výkonanie a hodnotenie dôkazov odlišne od predstáv obvineného nie je porušením práva na obhajobu, a preto nemôže napĺňať ani dovolací dôvod uvedený v § 371 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku (nálezy Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp. zn. III. ÚS 339/08, II. ÚS 197/07, II. ÚS 78/05, IV. ÚS 252/04).

Dovolací súd tak tieto námietky obvineného vyhodnotil ako skutkové, ktoré sú založené výlučne na odlišnom hodnotení vykonaných dôkazov z jeho strany. Dovolací súd vo vzťahu k uvedenému opätovne uvádza, že nemôže v dovolacom konaní posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení (R 47/2014).

Dovolací súd preto konštatuje, že námietky obvineným vytýkané v dovolaní nenaplnili ani dovolací dôvod uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i) Trestného poriadku.

Podľa § 382 písm. c) Trestného poriadku dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci odmietne dovolanie, ak je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

Riadiac sa vyššie uvedenými úvahami rozhodol dovolací súd tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie prijal senát dovolacieho súdu jednomyselne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu opravný prostriedok nie je prípustný.